

De luchtpostverbinding tussen Nederland en Ned. Indië in 1927 en 1928.

In oktober j.l. was de KLM voortdurend in het nieuws vanwege de fusie met Air France. Voor mijn werk heb ik vele malen met genoemde maatschappijen moeten vliegen, en daar waren vluchten bij van 12 uur en langer. Zulke vluchten vinden wij nu erg lang, maar kijk nog eens terug naar het begin van de luchtvaart, bijvoorbeeld naar **de vlucht van Amsterdam - Batavia in 1927**, de eerste commerciële expeditie (volgens Billig), die wellieft 16 dagen duurde!

Er waren 5 personen aan boord van een Fokker ééndekker van de KLM, uitgerust met een Jupiter motor, die op 15 juni 1927 vertrok. De bemanning bestond uit 3 personen: G.J. Geysondroffer - 1ste piloot, J.B. Scholte - 2de piloot en Weber - mechanicus.

Hr. Van Lear Black en zijn valet Baylino waren passagiers.

De vliegroute: Boedapest (16/6), Constantinopel (18/6), Aleppo (19/6), Bagdad (22/6), Bander Abbas (23/6), Karachi (24/6), Allahabad (25/6), Calcutta (26/6), Rangoon (27/6), Bangkok (28/6), Sengora (29/6), Singapore (30/6) en Batavia (1/7).

Op deze route ondervonden zij 2 keer oponthoud. Slecht weer hield hen een dag aan de grond in Istanboel en zij verspeelden 2 dagen in Bagdad, toen olie had gelekt op de uitlaatgassenpijp. De trip van Calcutta naar Rangoon werd in voortdurende regen afgelegd, wat geen pretje was vanwege het slechte zicht.

Uit een interview met de Associated Press in Karachi:

"De bemanning had geen ervaring met vliegen in de moesson; zij waren voor het eerst buiten Europa. Maar zij verwachtten geen problemen met de propeller, omdat deze nu van metaal was. (Regen en mist houden geducht huis met houten propellers.) Verder vonden zij het niet nodig de weersberichten te raadplegen!"

Uit en gesprek met Van Lear Black:

"Ik ben geen treinreiziger. Vergeliken met de luchtvaart is de trein niet bepaald snel. De snelheid van dit vliegtuig heeft grote indruk op mij gemaakt en ook de betrouwbaarheid en efficiëntie. Verder de punctualiteit wat het vliegen op schema betreft."

Nog enkele gegevens: Men vloog op gemiddeld 7000 voet = 2100 meter met een snelheid van 180 mijl/uur. Per vliegdag werden 500 tot 1200 mijl afgelegd. 's nachts werd niet gevlogen.

Van Calcutta werden 48 brieven vervoerd met bestemming Rangoon en 31 met Batavia als einddoel. Al deze brieven droegen het stempel

Calcutta G.P.O. - 25th June 1927.

De 48 brieven naar Rangoon hadden naast de gebruikelijke rood-wit-blauwe label een etiket in zwart en rood met: **Dutch flight 1927, to Batavia carried from Calcutta**, met erboven een vliegtuigje in het zwart.

De 31 brieven naar Batavia hadden een wit etiket met in het rood en wit: **Dutch flight 1927, to Batavia carried from Calcutta**, met ook een vliegtuigje in het zwart.

De terugreis liep volgens de zelfde route. Vertrek op 11/7 vanuit Batavia en aankomst in Amsterdam op 23/7/1927. Onderweg maakten regen, wervel- en zandstormen het er niet gemakkelijker op. In Basra kon niet direct worden geland door een wervelstorm en in Bagdad kon niet geland worden vanwege een zandstorm, zodat weer helemaal terug moest worden gevlogen naar Basra.

Op deze retourvlucht werden 50 brieven vervoerd van Rangoon naar Calcutta. Deze brieven zijn afgestempeld met **MYENIGON, 9th July 27.** - de verwachte aankomstdatum in Rangoon van Bangkok, terwijl de KLM daar pas op 10/7 arriveerde. Het aankomststempel op de enveloppen is

Park Street. 12JLY. 27.12-Noon. Calcutta.

Deze 50 brieven hebben een blauwe label met de volgende tekst op 4 regels, de eerste 2 in het zwart en de overige in het rood:

RETURN TRIP

**1st commercial Flight
Dutch Aeroplane Klm
Rangoon to Calcutta**

Van Calcutta werden 15 brieven vervoerd naar Karachi, die vanwege het onzekere vertek geen vertekstempel dragen van Calcutta.

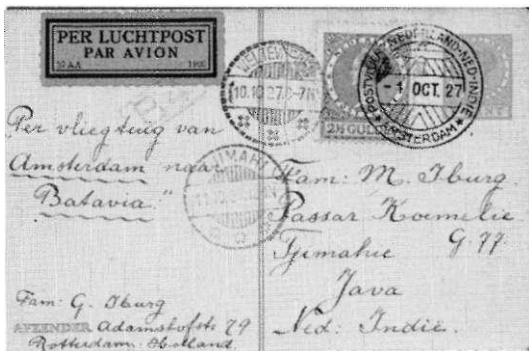
Van Karachi werden 5 brieven naar Bagdad en 33 naar Amsterdam vervoerd.

Er is nog een vlucht geweest in 1927 van Amsterdam naar Batavia met (volgens Billig) de eerste luchtpost van Nederland naar Ned. Indië.

Deze vlucht was van 1 oktober 1927 met Luitenant Koppen als piloot. De machine was uitgerust met 3 Armstrong Siddeley motoren.

Luitenant Koppen

Tijdens de vlucht was de bemanning zonder eten en drinken, omdat de melk in de thermoskannen zuur geworden was en er geen thee kon worden gezet. En 's nachts moest geslapen worden in een Perzisch huis op een modderige vloer vol ongedierte.

Bij aankomst in Allahabad zakten de voorwielen diep in de door de moessonregen doorweekte bodem. Het kostte een dag dit probleem te klaren. Op 10 Oktober 17.00 aankomst in Batavia.

Billig geeft geen gegevens over de post van deze trip.

Hiernaast nog een brief van de retourvlucht van 17 oktober 1927 met Koppen:

In 1928 is er een vijftal experimentele postvluchten ingezet op weekbasis van Amsterdam naar Batavia:

	Piloot	Navigator	Boordwtk.	Passagier
1.	13/9 Kapt. Koppen,	D. Kengen,	Van Herk,	Hr. Zimmermann.
2.	20/9 Comm. Moll,	Hasden.		
3.	27/9 Luit. Prellwitz,	Weymer,	Lischer.	
4.	3/10 Kapt. Waltmann,	Schott,	Seaton.	
5.	10/10 Kapt. Smirnoff,	T. Aller,	Vineudal.	

Vliegtuigen: 3-motorige eendekkers — Carrier pigeon-type.

Hiervan verongelukte nr. 3 in Cawnpore (bij Allahabad-India) tijdens de landing bij nacht t.g.v. een aantal hooistaken op het landingsterrein.

Nr. 4 werd zwaar beschadigd bij vertrek uit Rangoon toen het met een voorwiel in de grond wegzakte, de vleugel beschadigde en de propeller verbogen raakte etc.

De post van vlucht No. 1:

84 brieven en 27 briefkaarten werden vervoerd van Calcutta naar Rangoon. De post werd afgestempeld met **Parkstreet, 20th September 1928, Calcutta** en op elk poststuk **Indo Burma Flight**

(Aeroplane)

By Dutch Plane

1st Official Mail

Het aankomststempel van Rangoon: **Rangoon G.P.O. Dely. 21 Sept. 28, 5 p.m.**

Van Rangoon 35 brieven naar Bangkok, gelost in Senggora. Op deze enveloppen een blauwe Indische Luchtpostlabel en de inscriptie:

By Dutch Aeroplane

Rangoon to Bangkok.

De post van vlucht No. 2: 8 gere-adresseerde briefkaarten van Karachi naar Jodhpur op de route naar Batavia.

Postmerken: **Karachi despatch 21st September 1928.**

Karachi delivery 21st September 1928.

Bandoeng arrival 3rd October 1928.

Manilla arrival 19th October 1928.

Luchtpostlabel: Airmail, Par Avion op 2 regels in het zwart op een gele achtergrond.

Vlucht No.3 (de H-NAFC) 87 brieven en 56 briefkaarten met afstempeling 4 oktober lagen klaar voor aflevering in Rangoon, maar door het verongelukken van dit toestel, werd de post overgenomen door vlucht No. 4.

De poststukken werden voorzien van de tekst:

Aeroplane, (in het groen)

Calcutta-Rangoon, on the fuselage, (rood)

By Dutch Aeroplane, (in het rood)

3rd Official Mail, (in het paars)

Voorts na het ongeluk in Cawnpore:

**3rd PLANE CRASHED AT CAWNPORE
CARRIED BY
4th OFFICIAL MAIL PLANE.
H. . . . N.A.O.F.**

Dit in het paars, op 3 of 4 enveloppen na, waar dit met groene inkt werd aangebracht.

Vlucht No. 4. Toen het vliegtuig op donderdag 11/10 in Calcutta aankwam, kreeg het naast de post van vlucht 3 ook 96 brieven voor Rangoon aan boord, die oorspronkelijk voor No. 3 bestemd waren geweest.

Deze brieven waren afgestempeld met **Calcutta, 11th October 1928.**

En met: **EXPRESS**, (in 't paars)

Monoplane, (in 't groen)

Aeroplane Mail. By 4th Dutch Mail Plane, (in 't rood)

Door pech met het weer en een noodlanding in Akyab (brandstoflekage) kwam het vliegtuig pas op 15/10 in Rangoon aan.

Aankomststempel: **Rangoon G.P.O., 16th October 1928, 8 Hours.**

Vlucht 5 vervoerde geen post.

Dan waren er in 1928 nog 2 vluchten:

Een Fokkervliegtuig van Batavia naar Amsterdam met Kapt. Smirnoff met 2 zakken post voor Calcutta. Het vliegtuig kwam op 17 november in Amsterdam aan.

De ander was een Fokker eendekker van Amsterdam naar Batavia met Kapt Driemelaer en Lt. Fryns met Kerstpost. Het landde op 26/12 in Calcutta na op 11/12 uit Amsterdam vertrokken te zijn. Het is veilig in Batavia geland.

De gegevens voor deze samenvatting komen uit Billigs Philatelic Handbook No 25. Het accent lag daarbij op de Britse Koloniën in Azië, vandaar de uitvoerige informatie t.a.v. de post voor Calcutta, Karachi en Rangoon.

Onze NVPH-catalogus van Nederland meldt, dat de eerste vlucht naar Indië op 1-10-1924 heeft plaats gevonden met Kapt. van der Hoop.

Kapt. van der Hoop.
Ook hij vervoerde post.

A. Luyendijk

VAN DE HOEF-KAMPS
VERZEKERINGSWINKEL

Van Oldenbarneveltstraat 23
6512 AS NIJMEGEN
Tel : 024-3226585
Fax : 024-3223853

betrokken adviseurs

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv. lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

E-mail: ahoef@atriserv.nl Internet-site: www.deverzekeringswinkel.com